Lietas Nr. C31500211
Lietas arhīva Nr. C-0295-15/14

**AIZMUGURISKS SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Rīgā, 2015.gada 4.augustā

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa šādā sastāvā:
tiesnese A.Grāvīte
ar sekretāri A.Skruli,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu Nacionālā veselības dienesta prasībā pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu.

**Aprakstošā daļa:**

2011.gada 3.oktobrī tiesā saņemts Nacionālās veselības dienesta (pirms puses aizstāšanas -Veselības norēķinu centrs) prasības pieteikums pret /pers. B/ par zaudējumu atlīdzināšanu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2004.gada 22.augustā /adrese/ /pers. B/ nodarīja /pers. C/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/ smagus miesas bojājumus. 2007.gada 11.jūnijā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija izskatīja krimināllietu Nr.l1095106204 un nosprieda atzīt /pers. B/ par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā.

Veselības norēķinu centrs (turpmāk - Centrs), kas, pamatojoties uz Ministru kabineta 2009.gada 29.jūlija rīkojuma Nr.509 „Par Veselības ministrijas padotībā esošo valsts pārvaldes iestāžu reorganizāciju" 2.3.2.apakšpunktu, ir Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūras funkciju, pārvaldes uzdevumu, tiesību, saistību, finanšu līdzekļu, mantas un lietvedības pārņēmējs, paskaidro, ka no Valsts budžeta apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu finansēšanas kārtību 2004.gadā reglamentēja šādi normatīvie akti:

1) saskaņā ar Ārstniecības likuma 17.pantu katram Latvijas pilsonim, nepilsonim, ārvalstniekam un bezvalstniekam, kas reģistrēts Latvijas iedzīvotāju reģistrā, tiek sniegts valsts garantēts medicīniskās palīdzības apjoms Ministru kabineta noteiktajā kārtībā;

2) saskaņā ar Ārstniecības likumu, Ministru kabineta 2002.gada 27.decembra noteikumiem Nr.583 „Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūras nolikums" (turpmāk - Noteikumi Nr.583) Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūra (turpmāk - Aģentūra) slēdza līgumus ar ārstniecības iestādēm un apmaksā LR normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā personām garantēto veselības aprūpes pakalpojumu minimumu no valsts budžeta līdzekļiem;

3) saskaņā ar likuma „Par personu noziedzīgu darbību rezultātā, kā arī organizāciju vainas dēļ cietušo ārstēšanai izlietoto līdzekļu atlīdzināšanu" 1.panta 1.punktu līdzekļi, kas izlietoti cietušā stacionārai un ambulatoriskai ārstēšanai, ja kaitējums cietušā veselībai nodarīts tīšu noziedzīgu darbību rezultātā, tiek piedzīti tās institūcijas labā, kura apmaksājusi cietušā stacionāro vai ambulatorisko ārstēšanu vai kura sniegusi medicīnisko palīdzību par saviem līdzekļiem, no personām, kuras likumā noteiktajā kārtībā atzītas par vainīgām šo noziegumu izdarīšanā.

Noteikumu Nr.583 4.20.punkts noteica, ka viena no Aģentūras funkcijām ir regresa kārtībā atgūt līdzekļus par tādu personu ārstēšanu, kuru ārstēšana ir prettiesiskas darbības, bezdarbības vai noziedzīga nodarījuma sekas.

Saskaņā ar 2004.gada 5.februārī starp Aģentūru un Rīgas Ātrās medicīniskās - palīdzības staciju noslēgto Līgumu Nr.0302/PM-1212/2004 „Par neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu un apmaksu pirmsslimnīcas etapā" Aģentūra Rīgas Ātrās medicīniskās palīdzības stacijai par /pers. C/ 2004.gada 22.augustā sniegto medicīnisko palīdzību samaksāja 24,55 LVL un par /pers. D/ 2004.gada 22.augustā sniegto medicīnisko palīdzību samaksāja 24,55 LVL. Minēto pierāda 2004.gada 22.augusta signāltaloni un Valsts kases 2011.gada 14.jūlija vēstule Nr. 1.23-5.5.4/51, kurā norādīts, ka Aģentūra 2004.gada 4.augustā veikusi maksājumu Nr.21489 ar kuru Rīgas Ātrās medicīniskās palīdzības stacijai ir samaksāts par 2004.gada augustā sniegtajiem pakalpojumiem, tai skaitā, arī par /pers. C/ un /pers. D/ 2004.gada 22.augustā sniegto neatliekamo medicīnisko palīdzību.

Saskaņā ar 2004.gada 5.februārī starp Aģentūru un ?? VAS „Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca" noslēgto Līgumu Nr.0302/PM-1213/2004 „Par stacionāro veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu un apmaksu" Aģentūra par /pers. C/ ārstēšanos ?? VAS „Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca" laika periodā no 2004.gada 22.augusta līdz 2004.gada 23.augustam samaksāja 313,97 LVL un par /pers. D/ ārstēšanos laika periodā no 2004.gada 22.augusta līdz 2004.gada 3.septembrim samaksāja 284,62 LVL.

Kopā Aģentūra par /pers. C/ ārstēšanu samaksāja 338,52 LVL un par /pers. D/ ārstēšanu samaksāja 309,17 LVL.

Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka /pers. B/ ir jāatlīdzina zaudējumi 647,69 LVL apmērā, kas Aģentūras administrētajam valsts budžetam radušies sakarā ar /pers. C/ un /pers. D/ ārstēšanas izdevumu apmaksu.

2011.gada 30.jūnijā Centrs nosūtīja /pers. B/ uz deklarēto dzīvesvietu /adrese/ pretenziju, lūdzot atmaksāt Centram summu 647,69 LVL apmērā, kas izlietota /pers. C/ un /pers. D/ ārstēšanas apmaksai. Līdz 2011.gada 20.septembrim no /pers. B/ nav saņemta atbilde uz Centra 2011 .gada 30.jūnija pretenziju, kā arī /pers. B/ nav atmaksājis 647,69 LVL.

Ņemot vērā augstāk minēto Veselības norēķinu centrs, kā Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūras funkciju, pārvaldes uzdevumu, tiesību, saistību, finanšu līdzekļu, mantas un lietvedības pārņēmējs, pamatojoties uz Noteikumu Nr.1149 3.7.apakšpunktu, Noteikumu Nr.583 4.20.punktu, likuma „Par personu noziedzīgu darbību rezultātā, kā arī organizāciju vainas dēļ cietušo ārstēšanai izlietoto līdzekļu atlīdzināšanu" 1.panta 1.punktu, Civillikuma 1775., 1779., 2347.pantu, lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam zaudējumus LVL 647,69 apmērā.

Prasības pieteikuma noraksts Civilprocesa likuma paredzētajā kārtībā tika nosūtīts atbildētājam 2011.gada 31.oktobrī paskaidrojumu sniegšanai, taču atbildētājs paskaidrojumus tiesai nav sniedzis.

2013.gada 22.februārī tiesā saņemts Nacionālā veselības dienesta (turpmāk - Dienests) pieteikums par prasītāja aizstāšanu, kurā norādīts, ka Dienests no 2011.gada 1. novembra, pamatojoties uz Ministru kabineta 2011.gada 7.septembra rīkojuma Nr.436 „Par Veselības norēķinu centra un Veselības ekonomikas centra reorganizāciju" 2.punktu, ir Veselības norēķinu centra un Veselības ekonomikas centra funkciju, pārvaldes uzdevumu, tiesību, saistību, finanšu līdzekļu, mantas un lietvedības pārņēmējs. Tādejādi Dienests saskaņā ar Civilprocesa likuma 77.pantu lūdz aizstāt prasītāju

Veselības norēķinu centru ar Nacionālo veselības dienestu.

Tiesas sēdē Nacionālā veselības dienesta pilnvarotais pārstāvis /pers. L/ lūdza apmierināt pieteikumu par puses aizstāšanu un lūdza prasību pilnā apmērā apmierināt, papildus norādot, ka uz lietas iztiesāšanas brīdi situācija nav mainījusies, atbildētājs zaudējumus labprātīgi nav sedzis.

Atbildētājs/pers. B/ uz tiesas sēdi nav ieradies, lai gan par tiesas sēdes laiku un vietu atbildētājam paziņots likumā noteiktajā kārtībā ar ierakstītu pasta sūtījumu uz prasībā norādīto adresi, kas vienlaicīgi ir atbildētāja deklarētā dzīvesvietas adrese. Atbildētājs nav paziņojis tiesai par savas neierašanās iemesliem un nav lūdzis tiesas iztiesāšanu atlikt.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumā, kad deklarācijā norādīta papildu adrese - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Pie šādiem apstākļiem, tiesa, saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, atzīst par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētāja piedalīšanās tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 208.[1]pants noteic, ka aizmugurisks spriedums ir spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies un paskaidrojumus nav sniedzis.

Tiesa atzīst, ka ir iestājies Civilprocesa likuma 208.[1]pantā noteiktais gadījums, kad ir taisāms aizmuguriskais spriedums, jo nav saskatāmi Civilprocesa likuma 208.[1] panta otrajā daļā

noteiktie ierobežojumi aizmuguriska sprieduma taisīšanai.

Ar 2015.gada 21.jūlija Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas protokollēmumu tika aizstāts prasītājs Veselības norēķinu centrs ar tā tiesību pārņēmēju Nacionālo veselības dienestu.

**Motīvu daļa:**

*Pārbaudījusi lietas materiālus tiesas sēdē, noklausījusies prasītāja pārstāvja paskaidrojumus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma.*

Nacionālais veselības dienests, pamatojoties uz Ministru kabineta 2011.gada 7.septembra rīkojuma Nr.436 „Par Veselības norēķinu centra un Veselības ekonomikas centra reorganizāciju" 2.punktu ir Veselības norēķinu centra funkciju, pārvaldes uzdevumu, tiesību, saistību, finanšu līdzekļu, mantas un lietvedības pārņēmējs. Veselības norēķinu centrs, pamatojoties uz Ministru kabineta 2009.gada 29.jūlija rīkojuma Nr.509 „Par Veselības ministrijas padotībā esošo valsts pārvaldes iestāžu reorganizāciju" 2.3.2.apakšpunktu, ir Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūras funkciju, pārvaldes uzdevumu, tiesību, saistību, finanšu līdzekļu, mantas un lietvedības pārņēmējs.

Saskaņā ar Ārstniecības likumu un Ministru kabineta 1999.gada 12.janvāra noteikumiem Nr.13 „Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība" un Ministru kabineta 2002.gada 27.decembra noteikumiem Nr.583 „Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūras nolikums" (turpmāk - Noteikumi Nr.583) Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūra (turpmāk - Aģentūra) slēdza līgumus ar ārstniecības iestādēm un apmaksāja Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā personām garantēto veselības aprūpes pakalpojumu minimumu no valsts budžeta līdzekļiem.

Saskaņā ar likuma „Par personu noziedzīgu darbību rezultātā, kā arī organizāciju vainas dēļ cietušo ārstēšanai izlietoto līdzekļu atlīdzināšanu" 1.panta 1.punktu līdzekļi, kas izlietoti cietušā stacionārai un ambulatoriskai ārstēšanai, ja kaitējums cietušā veselībai nodarīts tīšu noziedzīgu darbību rezultātā, tiek piedzīti tās institūcijas labā, kura apmaksājusi cietušā stacionāro vai ambulatorisko ārstēšanu vai kura sniegusi medicīnisko palīdzību par saviem līdzekļiem, no personām, kuras likumā noteiktajā kārtībā atzītas par vainīgām šo noziegumu izdarīšanā.

Noteikumu Nr.583, 4.20.punkts noteica, ka viena no Aģentūras funkcijām ir regresa kārtībā atgūt līdzekļus par tādu personu ārstēšanu, kuru ārstēšana ir prettiesiskas darbības, bezdarbības vai noziedzīga nodarījuma sekas.

Lietas materiālos atrodas 2007.gada 11.jūnija Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas spriedums krimināllietā Nr.l1095106204, no kura redzams, ka tiesa nosprieda atzīt /pers. B/ par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā. /pers. B/ noziedzīga nodarījuma rezultātā /pers. C/ un /pers. D/ tika nodarīti smagi miesas bojājumi. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2007.gada 10.septembrī.

2004.gada 5.februārī starp Aģentūru un ?? VAS „?. Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcu" noslēgts līgums Nr.0302/PM-1213/2004 par stacionāro veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu un apmaksu.

2011. gada 1. novembra noteikumu Nr.850 „Nacionālā veselības dienesta nolikums" 3.7. apakšpunkts nosaka, ka Dienests piedzen līdzekļus, kas izlietoti personu ārstēšanai, ja ārstēšana ir prettiesiskas darbības, bezdarbības vai noziedzīga nodarījuma sekas, no personām, kuras likumā noteiktajā kārtībā atzītas par vainīgām šo noziegumu izdalīšanā.

?? VAS „?.Stradiņa klīniskās universitātes slimnīca" 2011.gada 7.septembra vēstules Nr.4-4/1376 un Nr.4-4/1377 apliecina prasītāja saistību izpildi pret slimnīcu (1ietas 65.-66.lapa).

Tā kā valsts budžeta līdzekļi ir izlietoti tādas personas ārstēšanai, kurai veselības kaitējums nodarīts tīšu noziedzīgu darbību rezultātā, ārstēšanai izlietotie līdzekļi ir piedzenami no personas, kuru par vainīgu atzinusi kompetenta institūcija.

Tā kā tiesa ar likumīgā spēkā stājušos spriedumu atbildētāju ir atzinusi par vainīgu tīšu miesas bojājumu nodarīšanā /pers. C/ un /pers. D/, līdz ar ko atbildētājam ir jāatlīdzina zaudējumi LVL 647,69, kas atbilst EUR 921,58 apmērā, kas Aģentūras (tagad - Nacionālā veselības dienesta) administrētajam valsts budžetam radušies sakarā ar /pers. C/ un /pers. D/ ārstēšanas izdevumu apmaksu.

Civillikuma 1775. pantā noteikts, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Saskaņā ar Civillikuma 1779. pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Atbildētājs pierādījumus tam, ka savas saistības ar prasītāju būtu nokārtojis, nav iesniedzis (Civillikuma 1838.panta izpratnē), prasības summu nav apstrīdējis un iebildumus pret prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem, tostarp, zaudējumu apmēru nav izteicis. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasības pieteikumā norādītos apstākļus, turklāt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 4. un 5.punktu, prasītājs ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Ievērojot minēto, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva EUR 138,23 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 26,94 apmērā, kas radušies saskaņā ar lietas materiālos esošo izziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pārrēķins uz euro valūtu veikts pamatojoties uz Euro ieviešanas kārtības likumu pēc Latvijas Bankas noteiktā lata piesaistes kursa euro - 1 EUR = LVL 0,702804.

**Rezolutīvā daļa:**

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 39.pantu, 41.panta pirmo daļu, 42., 189., 194., 195., 208.[1], 208.[2], 204.[1]pantu, tiesa

**nosprieda:**

Prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu Nacionālajam veselības dienestam, reģistrācijas numurs 90009649337, zaudējumus EUR 921,58 (deviņi simti divdesmit viens eiro, 58 centi).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 138,23 EUR (viens simts trīsdesmit astoņi eiro, 23 centi), kas iemaksājama kontā Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas nr. 90000050138, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 26,94 (divdesmit seši eiro, 94 centus), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Maksājuma uzdevumi, kas apliecina tiesas izdevumu samaksu, iesniedzami tiesas kancelejā.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Prasītājs spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Atbildētājs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt tiesai, kura taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Pilns sprieduma teksts pieejams no 2015.gada 18.augusta.

Tiesnese A.Grāvīte